

باسمه تعالی

طرح درس حقوق اساسی کشورهای اسلامی

دوره: کارشناسی ارشد حقوق عمومی

مدرس: علی بهادری جهرمی

اهداف کلی درس

- آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی حقوق اساسی در کشورهای اسلامی.
- بررسی نقش دین و شریعت اسلامی در تدوین و اجرای قانون اساسی این کشورها.
- تحلیل ساختار حکومتی و تفکیک قوا در نظام‌های حقوقی کشورهای اسلامی.
- مطالعه تطبیقی حقوق و آزادی‌های عمومی در کشورهای اسلامی.
- بررسی چالش‌های اجرای حقوق اساسی در کشورهای اسلامی و روندهای اصلاحی آن.

تقسیم‌بندی جلسات

جلسه	موضوع	ملاحظات
جلسه اول	مقدمه‌ای بر حقوق اساسی کشورهای اسلامی	تعریف، اهمیت و جایگاه حقوق اساسی در نظام‌های اسلامی
جلسه دوم	مبانی نظری حقوق اساسی در اسلام	بررسی اصول فقهی، شریعت اسلامی و حاکمیت قانون در کشورهای اسلامی
جلسه سوم	دسته‌بندی نظام‌های حقوقی در کشورهای اسلامی	تفاوت میان نظام‌های مبتنی بر شریعت، نظام‌های مختلط و نظام‌های سکولار
جلسه چهارم	مفهوم دولت اسلامی و مشروعیت آن	بررسی نظریات مختلف درباره مشروعیت دولت در حقوق اسلامی
جلسه پنجم	تفکیک قوا و ساختار حکومت در کشورهای اسلامی	بررسی نظام‌های ریاستی، پارلمانی و پادشاهی در کشورهای اسلامی
جلسه ششم	نقش قانون اساسی در کشورهای اسلامی	بررسی تطبیقی قانون اساسی ایران، عربستان، مصر، ترکیه، پاکستان و مالزی
جلسه هفتم	جایگاه فقه و شریعت در حقوق اساسی	مقایسه نقش شریعت در نظام‌های حقوقی مختلف کشورهای اسلامی
جلسه هشتم	حقوق و آزادی‌های عمومی در نظام‌های حقوقی اسلامی	بررسی آزادی بیان، حقوق زنان، اقلیت‌های دینی و سایر حقوق اساسی

جلسه نهم	جایگاه مردم در نظام‌های حقوقی کشورهای اسلامی	بررسی مفهوم مردم‌سالاری اسلامی و نقش انتخابات
جلسه دهم	نظارت بر قوانین و تفسیر قانون اساسی	بررسی نقش نهادهای نظارتی مانند شورای نگهبان ایران، دادگاه‌های شرعی و دیوان‌های قانون اساسی
جلسه یازدهم	نقش احزاب و تشکلهای سیاسی در نظام‌های اسلامی	بررسی وضعیت حزب و فعالیت‌های سیاسی در کشورهای اسلامی
جلسه دوازدهم	حقوق زنان در حقوق اساسی کشورهای اسلامی	بررسی تطبیقی جایگاه و حقوق زنان در قانون اساسی کشورهای اسلامی
جلسه سیزدهم	چالش‌های اجرای حقوق اساسی در کشورهای اسلامی	بررسی مشکلات اجرایی، نقش نهادهای نظامی، گروه‌های مذهبی و تأثیرات بین‌المللی
جلسه چهاردهم	اصلاحات و روندهای نوین در حقوق اساسی کشورهای اسلامی	بررسی تغییرات قانونی، جنبش‌های اصلاح‌طلبانه و اصلاحات در قانون اساسی
جلسه پانزدهم	مطالعه تطبیقی قوانین اساسی کشورهای اسلامی با سایر نظام‌های حقوقی	مقایسه کشورهای اسلامی با کشورهای غربی و بررسی چالش‌های حقوقی
جلسه شانزدهم	جمع‌بندی و ارائه پروژه‌های پژوهشی	مرور نکات کلیدی و ارزیابی پژوهش‌های دانشجویان

شیوه ارزیابی

- حضور و مشارکت در کلاس 20% :
- ارائه و تحلیل یک قانون اساسی از کشورهای اسلامی 30% :
- پروژه نهایی (تحلیل تطبیقی یا تفسیری یکی از موضوعات حقوق اساسی در کشورهای اسلامی) 30% :
- آزمون پایان ترم 20% :

منابع پیشنهادی

حقوق اساسی کشورهای اسلامی، اسماعیل آجرلو، زیر نظر علی بهادری جهرمی، انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان